

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ Є

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

МИ ТУТ: [HTTP://WWW.KMPZT.ORG.UA](http://www.kmpzt.org.ua) НА ФЕЙСБУЦІ — У ГРУПІ "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

ДЕСЯТЬ РОКІВ ТОМУ МИ У НАШОМУ МІСТІ СТВОРИЛИ ПРАВОЗАХИСНЕ ТОВАРИСТВО

КРИВОРІЗЬКЕ МІСЬКЕ

ПРАВОЗАХИСНЕ ТОВАРИСТВО

PROMIN PROSVITY

ЯКРАЗ у 2010-му році, коли до влади в Україні прийшов Віктор Янукович зі своєю командою, що пішла в наступ на українські цінності і українську державність, криворізька команда просвітян і правозахисників на чолі з народним депутатом України першого скликання Миколою Коробком створила громадську організацію «Криворізьке міське правозахисне товариство». Основою її діяльності стала Конституція України і Загальна декларація прав людини. На той час ми, громадські активісти, переконались у неефективності дій так званих партій демократичного спрямування і мали вже певний досвід перемог у судах, де відстоювали права людини і українські цінності.

Як свідчать записи з тих часів, свідоцтво про реєстрацію нашої організації від 5 листопада принесла в наш просвітянський офіс 7 листопада о 15.00 Валентина Кривда, одна із її засновниць, яка отримала свідоцтво за дорученням.

Матеріал, шановні наші читач умовно поділений на розділи. Він у вигляді дайджесту та коротких інформацій на початку деяких із цих розділів розповідає про нашу подальшу діяльність з опорою на факти й документи, оприлюднені в газеті «Промінь Просвіти» (з березня 2017-го – «Промінь Просвіти Є»).

ЗАХИЩАЮЧИ ПРАВА ЛЮДИНИ І ПРИРОДНЕ ДОВКІЛЛЯ

Число 22 за листопад 2010 «Проведено конкурс для журналістів «Проти катувань!».

«...Підбиті підсумки Харківською правозахисною групою (ХПГ) конкурсу для журналістів «Проти катувань!» на кращу публікацію, яка висвітлює проблему застосування правоохоронними органами катувань та інших видів незаконного насильства... Серед переможців – член нашої редакційної колегії Микола Коробко»

Число 23 за листопад 2011 року. – Сергій Зінченко: «Як захистити Чорноморський регіон?»: «...29 листопада в Севастополі відбулася значна подія: міжнародна конференція «Безпека Чорноморського регіону: енергетика, економіка та екологія». Організував її та провів у конференц-залі «Адмірал» готелю «Севастополь» Фонд Конрада Аденауера спільно з Інститутом зовнішньої політики Дипломатичної академії України при МЗС України і Центром сприяння вивченню геополі-

тичних проблем та євроатлантичного співробітництва «НОМОС». Важливо при цьому підкреслити, що захід проходив за активної участі представників громадських організацій. Чи не найактивнішу роль на ній відігравали експерти із шести країн: Німеччини, США, Румунії, Туреччини, Вірменії та України. Був запрошений на конференцію і автор цих рядків...»

Число 7 за квітень 2012 року – «Воєнна організація і сектор безпеки України мають функціонувати рівновіддалено від партідеологій. Пропозиції до парламентських слухань на тему: «Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України». Микола Коробко і Петро Лисенко.

Число 15 за серпень 2012-го – «Шлях «Чесно» – від «Фільтруй Раду» до «Фільтруй владу»: «5 серпня у конференц-залі готелю «Аврора» в Кривому Розі протягом двох годин проходила презентація руху «Чесно». Один із засновників всеукраїнського громадського руху Олег Рибачук і його регіональний координатор Андрій Зінченко приїхали до нашого міста на запрошення Криворізького міського правозахисного товариства в особі його голови Миколи Коробка, народного депутата Верховної Ради України першого скликання».

Число 22 за листопад 2012-го: «Декларація про партнерство підписана»: «Вже протягом кількох років представники громадських організацій на-

шого міста разом із польськими друзями із Фундації міст і людей активних провадять обговорення можливості співпраці у справі відродження (на відрізьку у межах міста прибережної ділянки) річки Саксагані. За мету поставлено за прикладом здійснюваних у європейських країнах проектів зусиллями трьох суспільних секторів – громадськості, бізнесу і влади – створити у техногенно перевантаженому місті куточки комфортного екологічно урівноваженого життєвого середовища. І всередині листопада під час проведення чергового круглого столу його учасники домовилися підписати документ про співпрацю...»

Число 10 за травень 2013-го «Партнерство з відродження річки Саксагані»: «Криворізьке міське правозахисне товариство, яке в 2013 році очолило секретаріат Партнерства, звертається до громадських організацій Кривого Рогу, влади, підприємств і підприємців, до всіх громадян із закликом взяти активну участь у відродженні річки Саксагані».

Число 13 за липень 2013-го Петро Лисенко: «Ідея створення першого екомізею на Криворіжжі почала втілюватися».

Число 16 за серпень 2013-го «Європейський суд. Подружжя Білих із Кривого Рогу домоглося визнання Україною порушення їхніх прав»: «Більше 6 років тривав в Україні внутрішній розгляд судової справи Білого Анатолія Макаровича і Білої Лідії Іванівни проти комунального підприємства КЖП №35 м. Кривого Рогу за їхнім позовом про забезпечення нормальної експлуатації житлового будинку... Європейський суд з прав людини (П'ята секція) на своєму засіданні 18 червня 2013 року розглянув справу... Представником скаргників у зверненні до Європейського суду став правозахисник Микола Іванович Коробко». **«Уряд визнав надмірну тривалість розгляду справи заявника в національних судах та відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту в їхній справі та запропонував сплатити заявникам 1000 євро відшкодування».**

(Продовження на 2-4 стор.)

ДЕСЯТЬ РОКІВ ТОМУ МИ У НАШОМУ МІСТІ

(Продовження. Початок на 1 стор.)

Число 20 за жовтень 2013-го. Петро Лисенко: «Криворізький екомунізей отримав назву і логотип».

Число 16 за серпень 2014-го. Сергій Дашковський, голова первинної організації НПКУ шахти «Гвардійська» ПАТ «Кривбасзалізорудком» «Незалежним завжди важче»: «Профспілка має виконувати свої обов'язки весь час, бо у людини, якщо вона працює на виробництві, завжди були, є і, на жаль, будуть проблеми. Вона потребуватиме захисту. Однак більшість працівників у нас, на жаль, мають психологію споживача. Вони хочуть, щоб за них хтось інший домагався виконання закону, задовольняв їхні потреби та їх захищав. А самі навіть посприяти в цьому не бажають. Так. Навіть тим, щоб заяву написати, аби була якась юридична підстава для того, аби їх захищати. Серед робітників не видно сьогодні (особливо – серед молодих) бажання активно захищати свої права».

Число 22 за листопад 2014-го. Сергій Зінченко «Тарасова верба знову ростиме біля пам'ятника Кобзареві»: «16 листопада в Кривому Розі місцеві просвітяни і активісти Криворізького міського правозахисного товариства разом з іншими людьми, які знали про подію, прийшли до пам'ятника Тарасу Шевченку для того, щоб посадити ту його вербу (а якщо бути точним, то галузку з нащадків тієї верби, яку він колись посадив у Казахстані, де відбував службу в російському війську, засланий туди за свої вірші)... Прямо в підготовлену Володимиром Налужним ямку він сам разом із Миколою Коробком і Олександром Чижиковим висадили той саджанець Тарасової верби».

Число 1 за січень 2015-го Микола Коробко. «Вілкул підтримали, але – хто?..»

«Подія, з перебігом якої нас ознайомила 29 грудня криворізька «Рудана», може мати далекосяжні наслідки. Інсценізація спектаклю під назвою «Общественный совет в поддержку мэра», де роль конференсьє зіграли депутат Дніпропетровської обласної ради (він же – директор дивізіону групи «Метінвест») Микола Іщенко і директор театру «Академія руху» Олександр Бельський, могла б здатися гротескною, якби за їхніми спинами не приховувалася мобілізація і концентрація всього арсеналу засобів наступу криворізьких «регіоналів» на вільнодумство Майдану... У підсумку тридцять три особи від імені громадськості прийняли відповідну резолюцію і поставили свої підписи на підтримку мера Вілкула. Самих лише депутатів міськради, обраних за списком Партії регіонів, назбиралося одинадцять – третина від всього представництва «стурбованої громадськості». Самі підписанти, певно, забули про те, що менше року тому криворізький Майдан поставив свою вимогу негайної відставки «заслуженого мера», і ніколи не скасовував цієї вимоги... А на цей раз воскреслі «громадські активісти», виявляється, «возмушені, як может группа из 5-10 радикально настроенных интриганов от политики выражать интересы многочисленного трудового Кривбасса?». Особливо комічно виглядає теза резолюції, прийнята громадською радою екстремістського складу, про те, що «реваншисти компрометують і Євромайдан, і нову українську владу в очах криворізьців». Логіка цієї мімікрії влади парадоксальна: «майданські радикали» прагнуть реваншу – цебто повернення «регіона-

лів», а актив екстремістів вболіває за репутацію Євромайдану і нової української влади. Псевдо-громадська рада Кривого Рогу на захист мера використала всі засоби інформації для свого явлення народу і, що найважливіше, використала потужності комунальних закладів – «Рудани» і «ЧГ» з його більш ніж 10-тисячним накладом».

Число 11 за червень 2015-го. Микола Коробко, представник інтересів М.В. Крочи в суді з червня 2012 року. «Факт бездіяльності та незаконних дій посадових осіб Центрально-міського відділу державної виконавчої служби доведено»: «20 травня поточного року апеляційний суд Дніпропетровської області залишив без змін ухвалу Центрально-Міського районного суду м. Кривого Рогу від 4 лютого 2015 року по цивільній справі за заявою Михайла Власовича Крочи про визнання бездіяльності та незаконних дій державного виконавця та начальника Центрально-Міського відділу державної виконавчої служби Криворізького міського управління юстиції та скасування трьох постанов про закінчення виконавчих проваджень за виконавчим листом, виданим Центрально-Міським райсудом 4 червня 2013 року».

Число 18 за вересень 2016-го. Леонід Багашвілі: «Громадська безпорадність»: «Я ініціюю створення ЧОРНИХ списків. Працівників УВС, куди громадяни обгрунтовано внесуть своїх кривдників у погоню, та ще й розкажуть світові про всі їхні «не підтверджується», «не є можливим», «не доведено»... Нехай на їх місце і на наші гроші прийдуть ті, що бачать порушення, що здатні їх розслідувати і довести до суду!».

Число 5 за березень 2016-го. Микола Коробко: «Ю Вілкул демонстративно сповідує сепаратизм»: «Верховною Радою України 9 квітня 2015 року був прийнятий Закон про засудження комуністичного та націоналістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки... Як повідомив голова Дніпропетровської облдержадміністрації Валентин Резніченко, на теперешній час на території області позбулися майже всіх згадок про радянське минуле, демонтовано 220 пам'ятників, перейменовано 3,5 тисячі вулиць, проспектів, парків. Єдине місто, що стало винятком у цій справі, – Кривий Ріг. Отже, і міський голова, і керована ним Криворізька міська рада у встановлений Законом строк не змінили жодної назви. Тепер, згідно із Законом, перейменування вулиць та демонтажем пам'яток комуністичного минулого займається облдержадміністрація... Протиставляючи свою позицію по відношенню до законодавчих основ Української держави, міський голова Ю. Вілкул грубо порушив норми статті 19 Конституції України, якою передбачено, що «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

Число 11 за червень 2016-го. Олена Маковій «Про Норильське повстання, про необхідність створити в Кривому Розі музей жертв тоталітарного режиму і про те, що слід почати нарешті боротися з корупцією» (Інтерв'ю з Тарасом Романюком, онуком Євгена Грицяка).

Число 13 за липень 2016-го. «Стали на захист Конституції України»: «Активістка нашої правозахисної організації Світлана Дьякова із села Недавида Криворізького району стала учасником Центрально-Українського форуму, який відбувся 9 липня цього року в Кіровограді й підписала прийняту там резолюцію «На захист Конституції України». У себе на профілі в мережі користувача вона розмістила текст цієї резолюції, у якій зокрема, говориться про таке: «У так званій децентралізації за пропонованою «ною» (зміненою) Конституцією, суть територіальних громад вилучується. Громада стає територією... Вимагаємо: 1. Залишити діючу Конституцію України без змін. Виконувати статтю 157 Конституції України. 3. Усунути дискримінацію територіальних громад. 4. Усунути порушення чинного законодавства в частині ігнорування міжнародних угод, до яких приєдналась Україна».

Число 10 за червень 2018 року. – Микола Коробко. «Державний ландшафтний заказник «Балка Північна Червона»: полігон профанації заповідної справи в Україні»: «За 35 років свого існування державний ландшафтний заказник «Балка Північна Червона» так і не удостоївся набути повно-

цінного статусу, оскільки по цей час відсутня його землевпорядна документація, не винесені в натуру межі. Охоронне зобов'язання формально покладене на виконком Тернівської районної у місті ради, але будь-які охоронні заходи не практикуються».

Число 11 за червень 2018-го. Микола Коробко. «Кривий Ріг відзначився: антикорупційний суд нам не потрібен!»: «Верховна Рада змушена була схвалити закон про Вищий антикорупційний суд. України. Якщо покладатися на позицію криворізьких депутатів, то ми з вами, криворізьці, потерпіли поразку: нам не вдалося провалити антикорупційний суд. Адже наші «голоси» у законодавчому органі – Гальченко А.Г, Павлов К.Ю., Вілкул О.Ю., – проголосували проти його створення, а Шпенюк Д.Ю. і участі у голосуванні не брав».

Число 13 за липень 2019-го. «Місцевий символ Кобзарєвого життя залишається з нами» (Редакційна): «Потужна злива і рідкісної сили буревій у ніч з 2 на 3 липня поточного року завдали Кривому Рогу, його жителям відчутної шкоди і навіть жертв. Потерпіла від нагоди і верба Тараса, висаджена у листопаді 2014 року громадськістю біля пам'ятника Кобзарю за ініціативи громадського діяча Володимира Налужного. Галузка, що розрослася в п'ятирічне дерево, походить від верби, посаженої Тарасом Шевченком у 1850 році під час перебування у засланні на Кос-Аралі (Казахстан). Пригоди з пам'яткою, викликані стихією, не залишили байдужими багатьох шанувальників пам'яті поета. Відомий орнітолог добродій Віктор Волошин першим повідомив про стан потерпілого дерева і заявив про свою готовність надати всю необхідну допомогу. Вербу підняли із землі і знову встановили, підперши її, активісти ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» Володимир Налужний і Олександр Чижиков».

Число 2 за січень 2020-го року. Микола Коробко. «На сторожі виживання природних цінностей на паланеті»:

«До справи збирання інформації щодо поширення «червонокнижних» видів у нашій області долучилися і активісти ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство». Наші повідомлення про такі знахідки щойно опубліковані у вип. 7, т. 3 «Матеріалів до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ», Київ, 2019. Сподіваємося, що своєю працею ми привернемо увагу криворізької громади до ще більшого розуміння важливості питання збереження біорізноманіття у кожному куточку країни».

Число 9 за травень 2020 року. Передрук. «Проблеми віртуального існування вітчизняного заповідного фонду»:

«Відсутність цілісного бачення в процесі формування проектних матеріалів щодо історичної необхідності збереження цінного природного об'єкта призвела до серії методичних і організаційних ускладнень процесу заповідання, які вкрай негативно позначилися на дотриманні його охоронного статусу. Ймовірно, що біота, яка населяє територію реліктового степу на схилах балки Північної Червоної, найбільшою мірою серед всіх існуючих на цей час біотопів Криворізьжя збереглася в наближеному до природного походження стані. Як зазначено в «Програмі охорони навколишнього природного середовища Дніпропетровської області на 2005 – 2015 роки (Додаток до рішення обласної ради від 24 грудня 2004 року, № 495 – 24/IV)», «видове різноманіття регіону (близько 2000 видів вищих рослин і 12000 тисяч видів тварин) сконцентровано лише на 5 – 7 відсотках території. Більше 90 відсотків території області населено 15 – 20 відсотками загальної кількості видів регіону. «На папері» охороняються лише 3 відсотки видів живих організмів, які включено до регіональних».

Микола Іванович Коробко, Володимир Дмитрович Налужний, ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, оф. 210; e-mail: m.i.korobko@gmail.com; kmpzt@ukr.net

Зі збірки «Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 16, Т. 3. – С. 385–389. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Захист та охорона біорізноманіття України»

СТВОРИЛИ ПРАВОЗАХИСНЕ ТОВАРИСТВО

(Продовження. Початок на 1 стор.)

ПРО ВІЙНУ І НАШУ ОБОРОНУ

Тема російсько-української війни і відстоювання прав людини в Україні під час неї в нашій газеті – вже з початку 2014-го. Більше того, запроваджена тематична сторінка «Оборона – це там, де ми діємо».

Число 2 за січень 2014-го «До учасників Криворізького Євромайдану. Полковник Петро Лисенко: «Сьогодні могло статися кровопролиття».

Число 18 за вересень 2014-го. Микола Коробко. «Настав час оглянутися, що я зробив для фронту?».

Число 19 за жовтень 2014-го. Під рубрикою «Просвітяни Січеславщини працюють на перемогу»: «Павлоград – у перших лавах спротиву» і «Щоб міцнів панцир нашої оборони» (про криворіжців):

«Вересень став місяцем заповзятості працівників громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство» (більшість із яких є також просвітянами) для посилення боєготовності техніки місцевої військової частини, призначеної для відправлення в зону бойових дій. З'ясувавши разом із головою криворізької організації Співки офіцерів України П. Лисенком у командування Окремої танкової бригади можливість надання допомоги, наші волонтери взяли участь у виготовленні захисних обладунків для бронетранспортерів на одному із підприємств міста. Завдяки нашій участі в обсязі 11 людино-днів виробнича бригада щоденно виготовляла по одному комплекту «народної броні», без якої бойові машини ставали легкою здобиччю для кумулятивної бронебійної артилерії. Кожен із нас, полишаючи в кінці робочого дня своє робоче місце, подумки був із тими захисниками Вітчизни, які під вогнем модерних фашистів чекають на всенародну підтримку».

Число 12 за червень 2015-го. Петро Лисенко. «Криворізький загін територіальної оборони готується»: «5-12 червня під час командно-штабних навчань було сформовано Криворізький загін територіальної оборони. Бойове злагодження його підрозділів відбулося під час проведення занять з тактичної, вогневої, інженерної, фізичної, спеціальної, військово-медичної підготовки тощо».

А вже у числі 6-му за березень 2016 року в нашій газеті з'явилась рубрика «Вісточка з передової», в яку подавав свої матеріали з фронту тепер уже заступник командира по роботі з особовим складом 15-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади, який ще недавно був заступником голови нашого товариства і кореспондентом газети. У матеріалі під заголовком «Під час протистояння з ворогом» він наводить, зокрема, такі ось слова командира цього батальйону Олександра Мордванюка: «Нині ми допомагаємо сусідам (16 ОМПБ) з утримання промзони під Авдіївкою (так звана «промка») і ми наших хлопців намагаємося забезпечити всім кращим з того, що маємо... Є командирське прохання до «Променя Просвіти»: відзначити, що заслуговують на подяку капітан Ігор Сандак, старший лейтенант Євген Панза, молодший сержант Віталій Дроник, а в їх особах – і їхні підлеглі. Вони сьогодні – кращі. У своєму наказі я це відзначаю, але рано чи пізно всі накази будуть здаватися до архіву, а «Промінь Просвіти» буде в руках людей. Дякую хлопцям!».

Число 15 за липень 2016-го. «На вшануванні з нагоди ювілеїв» (Редакційна). «Петро Лисенко за дорученням свого командира 15-го окремого мотопіхотного батальйону Олександра Мордванюка вручив грамоти редакційній колегії газети «Промінь Просвіти» і волонтерам Михайлу Вишнякову, Євгену Кочерзі і Олегу Забояку (грамота була всієї Інгульської паланці)».

Чимало матеріалів про українських бійців подавала у газету наша активістка і кореспондентка, редакторка радіо з телерадіокомпанії «Криворіжжя» Олена Маковій (переважно – у формі інтерв'ю). Це, наприклад, такі: «Зустріч з героями в школі» (число 1 за 2015-й), «Юрій Горбачов, який пережив пекло Іловайська і Дебальцевого, розповідає...» (в числі 14-му за 2015-й), «Героїв зустрів мирний і теплий Кривий Ріг» та «На війні, в полоні і тепер, вдома» (відповідно у 18-му та в 20-му числах газети за цей же рік) та інші.

ПРО НАШУ ГАЗЕТУ І УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Незалежних добровільних україномовних газет в Україні – дуже й дуже мало, а в Кривому Розі – лише одна: «Промінь Просвіти Є» (із серпня 2006-го до березня 2017-го – «Промінь Просвіти»). Завдяки діяльності нашого активіста (одночасно – голови криворізького осередку Співки офіцерів України) полковника Петра Лисенка наша команда криворізьких просвітян (а пізніше – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство») має можливість працювати на своїх сайтах в інтернет-просторі. А правозахисник і один із лідерів незалежного профспілкового руху в Кривому Розі Сергій Дашковський організував у мережі Facebook окрему групу для читачів нашої газети «ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ». Він же (після того, як полковник Петро Лисенко пішов на фронт, а пізніше – у штаб ЗСУ в Києві), веде тепер створені Лисенком сайти. Велику допомогу (в тому числі – у вигляді фінансової підтримки для друкування добровільної газети) нам надавали патріоти з української діаспори в США (останнім часом – через Фундацію імені Івана Багряного), а газета української громади в США «Свобода» надавала можливість розміщувати там наші дописи.

Число 23 за грудень 2013-го. «Промінь Просвіти» не зламати!». (Редакційна передовиця, написана Миколою Коробком):

«На прийдешній 2014 рік наш часопис не включений до каталогу видань, що за передплатою розповсюджуються через поштові відділення. Причина полягає в тому, що поштове відомство ставить вимогу про надання нами, видавцями, виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців із зазначенням прізвища керівника органу, що є засновником видання. Як можна бачити із вихідних даних газети, фактичним видавцем її є Криворізьке міське об'єднання Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, керівником і одним із засновників якого є п. Микола Коробко. Однак в результаті змови між прес-секретарем Дніпропетровської організації партії «ВО «Батьківщина» С. М. Довгалем і головою Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, экс-депутата Верховної Ради України за списком партії «ВО «Батьківщина» П. М. Мовчаном 2009 року з порушенням умов Статуту Товариства була здійснена заміна керівного складу обласного і кількох міських і районних об'єднань «Просвіти». Про цю подію Головне управління юстиції Дніпропетровської області в своєму листі від 24.10.2013 року інформує таким чином: «14 листопада 2008 року до Головного управління надійшов лист від Коваленка М. О про незаконне проведення Довгалем С. М. 08 листопада 2008 року конференції обласного об'єднання, всупереч вимогам Статуту. Також впродовж листопада-грудня 2008 року та січня 2009 року до Головного управління юстиції надійшло 6 звернень від голів районних та міських організацій Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка (з 12 існуючих на території Дніпропетровської області) з повідомленням про те, що делегати від цих організацій на конференцію обласного об'єднання не обирались та переобрання голови обласного об'єднання є незаконним». І все ж таки Головне управління юстиції в Дніпропетровській області на підставі листа п. П. Мовчана в незаконний спосіб внесло до Реєстру запис про заміну керівних органів обласного об'єднання. Так само відділ державних реєстраторів апарату Криворізької міськради і виконкому у Реєстрі прізвище Миколи Коробка, одного із засновників газети «Промінь Просвіти» та міського об'єднання «Просвіта» і його багаторічного керівника, замінив на прізвище Миколи Крамаренка, кореспондента газети «Червоної гірник», який до того часу жодного дня не був членом «Просвіти». Редакційна колегія «Променя Просвіти» не могла погодитися із таким безчинством п. Павла Мовчана та погоджувати з п. Крамаренком процедуру внесення до поштового каталогу видань назву своєї газети.

На припинення виходу нашої газети новоспечене «керівництво» просвітян сподівалося з перших днів вчиненого перевороту. До цього, в першу чергу, докладали зусиль апаратники мовчанівської кухні: п. п. Сергій Довгаль, Микола Крама-

ренко, Олександр Мельников, Юрій Романенко, Любов Балабат, Юлія Лебединець. Закриття газети жадав і п. П. Мовчан, який за списком партії «ВО «Батьківщина» ніс свою суперечливу місію народного депутата України. Жадав, але не міг наважитися встряти в резонансну роль інквізитора по відношенню до просвітянського видання, яке набуло позитивної репутації серед просвітян області. Його бажання покінчити з газетою мало реальну підставу: його від самого початку не влаштовував критичний дух видання. За весь період існування газети від 2006 року він, щорічно одержуючи з державного бюджету на просвітянські заходи суми, що позначалися мільйонами гривень (для прикладу, у 2010 році 3.200,0 тис. грн.), заледве півтора року виділяв кошти на друк «Променя Просвіти». Тим паче, що кількість періодичних просвітянських друкованих видань по всій Україні можна перерахувати на пальцях однієї руки».

Число 4 за лютий 2014 року. Микола Коробко «Як Павло Мовчан натрапив на «золоту жилу» українського патріотизму»:

«Це видовище, напевно, ввійде в історію «Просвіти» як найганебніша сторінка її існування. Цього дня, 12 лютого... ренегат політичної сили ВО «Батьківщина», він же голова Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка – Павло Мовчан, діючий прес-секретар Дніпропетровської обласної організації ВО «Батьківщина», він же голова Дніпропетровського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка – Сергій Довгаль, полковник Українського реєстрового козацтва, кореспондент міської газети «Червоної гірник», він же вже п'ять років як голова Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка – Микола Крамаренко здійснили «дуже патріотичну» акцію, започаткувавши «проведення Шевченківських днів у Кривому Розі»... Двері бібліотеки головного корпусу технічного університету перед метрами «Просвіти» широко відкрив і проведення зборів очолив сам в. о. ректора Національного технічного університету професор Микола Іванович Ступник, депутат фракції Партії регіонів у міській раді, і саме йому великодушно доручив Мовчан вручати нагороди «кращим пропагандистам української мови у Кривому Розі... Отже, нагороди отримали: Макаренко Анатолій Кирилович, голова Криворізького міського комітету профспілки трудящих металургійної і гірничорудної промисловості, довірена особа кандидата на пост Президента України В. Ф. Януковича, депутат за списком Партії регіонів у міськраді, Микола Кирилович Дабіжа, голова Криворізької ради ветеранів, депутат міськради за цим же списком...»

Число 14 за серпень 2016-го. Сергій Зінченко «Народжена на руїнах Радянського Союзу»: «Всі ці десять років наша й досі єдина в місті незалежна україномовна газета як національно-патріотичне видання була ще й свого роду місцевим літописцем діяльності українського громадянського суспільства та інформатором у царині правозахисного руху».

«Нелегкий шлях української газети». Сергій Зінченко. Передрук з газети «Свобода» (США), з числа 46 від 11 листопада 2016 року під рубрикою «Історія»:

«У серпні 2006 року ніхто і припустити не міг, що газета зможе стільки часу виходити, при цьому бути україномовною, добровільною і фактично дисидентською, оскільки кожне число газети була актом незгоди з політикою місцевої влади. Та ще в умовах, які з часом усе погіршувалися. Але так сталося. Просвітяни працювали без приміщення, збиралися у лісових насадженнях, у парках. Одна з церков Київського Патріархату надавала притулок для проведення засідань. Та в 2005 році сталося поповнення організації новими членами і голова міського об'єднання Товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка народний депутат Микола Коробко разом зі своїми заступниками Володимиром Налужним і Олександром Чижиковим подбали про створення бюро та газети. Фінансова підтримка стала можливою лише після того, як про появу нашої газети з'явилась інформація в часописі «Свобода», а в ч. 2 за 2007 рік нашим проблемам була присвячена вже ціла сторінка, за що ми безмежно вдячні керівництву «Свободи». Адже нам тоді доводилось справді дуже тяжко ще й через те, що редакційна колегія «Променя Просвіти» наполовину складалася з безробітних

ДЕСЯТЬ РОКІВ ТОМУ МИ У НАШОМУ МІСТІ СТВОРИЛИ ПРАВОЗАХИСНЕ ТОВАРИСТВО

(Продовження. Початок на 1 стор.)

без надії на працевлаштування. До того ж, місцева влада (міська і обласна) була не в захваті від появи нашої газети. У 2008 році газету визнали тільки після того, як отримали нашу вимогу з обіцянкою влаштувати голодування. Незручними ми були для владців через постійну критичність виступів і через те, що при цьому широко використовували сатиру й гумор на сторінках «Колючий перелаз». У 2009 році центральна «Просвіта» остаточно залишила нас без підтримки (і не тільки фінансової). Довелося витримати дуже потужну рейдерську атаку з боку партійних структур так званого демократичного спрямування, які намагалися підкорити собі просвітянську організацію і газету...».

Число 15 за серпень 2018 року. Сергій Зінченко. «Політ кризь темряву: дванадцять років» «Як свідчить про це запис у щоденнику, дванадцять років тому, 14 серпня 2006 року, ми разом з Олександром Чижиковим здали в Криворізьку міську друкарню матеріали для першого числа нашої просвітянської газети «Промінь Просвіти» як видання міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, а підписане до друку це число було наступного дня, 15 серпня, о 14.45, а вийшло у світ 16 серпня, у середу, а разом з Оленою Маковій ми забрали його з друкарні 17-го».

Справжньою окрасою для газети стали публікації повісті «Гнойовище» (у скороченій формі) Вадима Яцка (з 23-го числа «Проміня Просвіти» за 2015-й рік і по число 10-те за 2016-й рік) та Алми Романенко «Від катівень Луб'янки до життя в криворізькому засланні» (від 15-го числа 2017-го газети «Промінь Просвіти Є» до числа 5-го за березень 2018-го).

Число 1 за січень 2019-го року. «Щоб не було Червоної книги мов...». Микола Коробко, інженер-геолог, випускник Дніпропетровського державного університету 1959 року. Журнал «Вітчизна», №3 за 1988 рік.

«...Жаль, і це гірка правда: не одне молоде покоління тільки сяк-так «балакає» по-українськи, бо ні підручники, ні вчителі не кохаються на мовних скарбах. Дитя, за рідкісним винятком, не чує ніні коліскову від рідної матері чи казочку дідуса. То як же пригорнутья юні душі до могутнього мудрого свого порадики – рідного СЛОВА?».

«ФЕСТИВАЛЬ ПРАВДИ» DOCUDAYS UA І МИ

Число 4 – Сергій Зінченко, «Свобода», 16 лютого 2018 року – «Під прапором кіноправди» - «Просвітняни і правозахисники Кривого Рогу під керівництвом народного депутата України першого скликання Миколи Коробка підбили підсумки зробленого за десять минулих років, які пройшли під прапором кіноправди, бо для криворізьців якраз наприкінці 2017 року минуло десять років міжнародного фестивалю про права людини в Україні «Docudays UA». Олександр Чижиков став координатором цього фестивалю в Кривому Розі з участю журналістів і експертів. Увесь цей час у нашій газеті та на радіо, в державній телерадіокомпанії «Криворіжжя» (нині це – місцевий підрозділ Суспільного мовлення) роботу організаторів фестивалю в Кривому Розі активно висвітлювала редактор радіомовлення Олена Маковій. Забезпечували проведення заходів Вадим Борисенко, полковник Петро Лисенко (останні роки він є учасником російсько-української війни на сході України), підполковник Володимир Збишко (в минулому – один із керівників місцевого підрозділу міліції для боротьби із організованою злочинністю) і Володимир Налужний, який останнім часом є заступником голови Криворізького міського правозахисного товариства, регіонального партнера «Docudays UA» в нашому місті та в Криворізькому районі».

Число 6 за березень 2019-го. – Олександр Чижиков «У 2019-му про права людини в аспекті інформаційного суспільства» – «Наша газета разом із командою правозахисників і журналістів народного депутата України першого скликання

Миколи Коробка вже тринадцятий рік поспіль є інформаційним партнером на Криворіжжі Міжнародного фестивалю про права людини в Україні DOCUDAYS UA, а тому уважно спостерігаємо за тим, як мовою сьогочасної документалістики відбувається пізнання того, що ж відбувається в світі з Україною в центрі. Починаючи з 2007 року,

коли до Кривого Рогу вперше приїхав один із організаторів DOCUDAYS UA український кінорежисер Геннадій Кофман, ми навіть завели спеціальну рубрику «Фестиваль правди» з метою висвітлення кіноподій та зустрічей і продовжуємо це робити сьогодні».

ПЕРЕМОГИ НАШИХ ЛІТЕРАТОРІВ

У ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» атмосфера творчості панує у всьому. У тому числі – в ставленні до культури і мистецтва України. Тож цілком закономірно, що дехто з наших активістів долучився до написання художніх творів.

Приємно наголосити, що за час роботи організації твори наших літераторів Олени Маковій і Сергія Зінченка були опубліковані в колективних збірках у Києві, Хмельницькому, Каневі, Херсоні та в Одесі. Мають вони вже і свої досягнення, у тому числі – перемоги на всеукраїнських та міжнародних конкурсах. Наприклад, Олена Маковій після своєї переможної казки в журналі для дітей «Крилаті», у 2015-му році стала однією з перших восьми авторів книги розповідей для дітей про

героїв фронту і тилу під назвою «Героям слава!», що вийшла у видавництві «Мамине сонечко». А в 2018-му – лауреаткою всеукраїнського конкурсу СХПУ (Спілка християнських письменників України) за свою притчу «Чорний Трутень на фестивалі». А Сергій Зінченко (після того, як став лауреатом всеукраїнського поетичного конкурсу «Золотий тризуб» у 2011-му, у 2017-му був названий лауреатом міжнародного конкурсу творів сатири й гумору, який був присвячений до 175-річчя з дня виходу повного видання «Енеїди» Івана Котляревського. Минулого року він увійшов до числа дипломантів міжнародного конкурсу «Крилатий Лев» за роман «Сліди на тілі воскресають», а нинішнього – став одним із лауреатів премії імені Ігоря Федорова за найкращий твір малої форми у жанрі фантастики (за своє оповідання «Стіни проти насіння»).

На світлинах: (на першій сторінці) – ті, що відкривали перше засідання організації в листопаді 2010-го (фото Петра Лисенка): (стоять, починаючи з лівого боку) Сергій Дашковський, Олександр Чижиков, Олександр Дорохов, Сергій Зінченко, Володимир Налужний, Петро Лисенко; (сидять, починаючи з лівого боку) Олена Маковій, Валентина Кривда, Микола Коробко, Романія Собчак. А на початку 1-ї сторінки газети – логотип ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», виготовлений системним менеджером Вадимом Борисенком. На другій сторінці: електронний логотип сайту українсько-польського Партнерства «ВідріС» (його автор і автор самого сайту – Петро Лисенко). На четвертій сторінці: активісти Партнерства «ВідріС» під час своєї діяльності в Центрально-Міському районі міста. Логотип екомuzeю «Оберіг».

ПРОЦИТОВАНЕ й написане на цих сторінках – лише малесенька частинка зробленого командою ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» під час своєї багатопланової діяльності, починаючи з листопада 2010-го року. Але – не на порожньому місці. Бо вона стала продовженням активної просвітницької і правозахисної діяльності Криворізького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Так само, як і газета «Промінь Просвіти Є» продовжила діяльність редакційної колеги газети «Промінь Просвіти».

Матеріали підготував Сергій ЗІНЧЕНКО

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 – 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колега: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. ВЕРЬОВКИ.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета, починаючи з числа 13 (81), у друкованому вигляді не виходить.